

Protocol

Verwisselen van supra-pubische (cystostomie) katheter

Let op!

Dit is een Voorbehouden Handeling

De handeling mag alleen worden verricht door een bevoegd persoon en in opdracht van een arts.

Doel

Kunstmatig legen van de urineblaas via een supra-pubaalkatheter in gevallen waar zich problemen voor doen bij het langdurige gebruik van trans-urethraal-katheters en / of ter voorkoming van deze problemen.

Algemene opmerkingen

Het inbrengen van de katheter mag niet worden geforceerd.

Indien de cystostomiekatheter is of wordt verwijderd, dient **binnen één uur** een nieuwe katheter te worden aangebracht.

De arts schrijft het soort katheter en glijmiddel voor, alsook de hoeveelheid water die in de ballon wordt gespoten.

Benodigheden

- Dienblad
- Urine-opvangzak voor éénmalig (disposable) gebruik.
- Desinfectans (Savlon, chloorhexidine of Bactolan)
- Steriele katheters (gebruik de voorgeschreven maat, welke in de meeste gevallen de maat is van de vorige katheter).
- Steriel glijmiddel
- Steriel water
- Nierbekkens
- Celstof matje
- Steriele disposable handschoenen.
- Splitgaas
- 2 10 cc spuit
- Opzuignaald
- Steriele aquadest
- Katheterstopje
- Fixatiemateriaal
- Urineopvangsysteem
- Niet steriele gazen
- Zo nodig voorgeschreven blaasspoelvloeistof
- Afvalzak.
- Alcoholdoekjes
- Zo nodig 50 à 100 ml NaCl 0,9%
- Zo nodig blaaspuit van 50 of 100 ml
- Naaldcontainer

Voorbereiding

- Doe sieraden af
- Handen wassen

- Zorg voor privacy
- Vertel de cliënt het doel van de handeling; wat er gebeuren gaat, of indien deze dit niet kan begrijpen: noem de naam van de cliënt en maak duidelijk dat er iets gebeuren gaat.
Vertel dat alles pijnloos kan verlopen en dat zijn medewerking gunstige invloed op de handeling kan hebben
- Leg alle benodigdheden klaar binnen handbereik.

Werkwijze

- Sluit één uur van tevoren de katheter af met een katheterstopje zodat de blaas zich vult met urine.
- Of, Indien van toepassing en alleen op voorschrift van arts, vul de blaas met 50 à 100 ml NaCl 0,9% en sluit daarna de katheter af met een katheterstopje
- Vul de 10 ml spuit alvast met steriele aquadest en doe deze terug in de originele verpakking
- Deponeer de opzuignaald in de naaldcontainer
- Hang de urine-opvangzak gereed aan het bed
- Laat de cliënt in rugligging plaatsnemen en help deze daarbij zo nodig
- Plaats een celstofmatje onder het genitale gebied van de cliënt
- Ballon van de aanwezige katheter leeg zuigen met een 10 cc spuit
- Voorzichtig de aanwezige katheter verwijderen met een draaiende beweging (lekkage via de fistel is normaal)
- Cystostomie-opening reinigen met desinfectans, vanaf de fistel naar buiten, en laat dit een minuut drogen
- Steriele handschoenen aantrekken.
- Nieuwe katheter steriel laten aangeven.
- Glijmiddel (laten aanreiken en) aanbrengen op de punt van de katheter.
- Katheter steriel inbrengen. (Er kan lichte weerstand gevoeld worden ten gevolge van litteken weefsel in het cystostomie-kanaal)
- Schuif de katheter, wanneer de urine begint te lopen, nog 3 cm door en vang de urine op in het bekkentje
- Splitgaas aanbrengen tussen huid en plaatje van de cystostomiekatheter.
- Ballon van de katheter opblazen met 8 ml steriel water. (Bij kinderen maximaal 5 ml in spuiten)
- Trek de katheter voorzichtig iets terug
- Dop van de urine-opvangzak halen en de aansluit-conus desinfecteren met alcoholdoekjes
- Katheter aansluiten op de urine-opvangzak
- Trek de handschoenen uit
- Zo nodig de cliënt wassen
- Breng de cliënt in een comfortabele positie en help hem, indien nodig, met aankleden.
- Gebruikte materialen opruimen en zo nodig aanvullen.
- Handen wassen.
- Noteer in het dossier (of ander afgesproken plaats) dat de handeling is verricht alsook de bijzonderheden die zijn opgemerkt.

N.B.

Bij cliënten met een overgevoelige / contraherende blaas (spasmen), kan het niet mogelijk zijn de blaas te vullen met urine of blaasspoelvloeistof.

De blaas kan dan als de nieuwe katheter geplaatst is gevuld worden met blaasspoelvloeistof. Als deze vloeistof direct terugloopt in het zakje zit de katheter op de juiste plek. Mocht dit niet het geval zijn, zit de katheter tussen de blaas- en buikwand. De vloeistof zit dan op die plek en wordt door het lymfestelstelsel afgevoerd. Dit kan geen complicaties geven. Het plaatsen van de katheter dient dan opnieuw te geschieden.

Complicaties

- Dichtgranuleren van cystostomie-opening.
- Ontsteking van de huidpoort

- Bloeding van de fistel of blaas
- Wildvleesgroei fistel
- Perforatie naar de vrije buikholtte

Complicaties moeten altijd in het zorgdossier (of andere afgesproken plaats) worden opgeschreven en aan de arts te worden gemeld.

Mag zelfstandig worden verricht door

Verpleegkundige is bevoegd
 Andere zorgverleners als men beschikt over een bekwaamheidsverklaring (afhankelijk van instellingsbeleid)

Let op:

Het is de bedoeling met dit protocol een bijdrage te leveren aan een goede, verantwoorde en doelmatige zorg- en dienstverlening. Het protocol kan zo nodig worden aangepast aan de individuele wensen van de cliënt, echter alleen in opdracht van of met instemming van een arts.

Bij twijfel ten aanzien van de uitvoering van dit protocol raadpleegt men de direct leidinggevende.

In situaties waarin dit protocol niet voorziet, overlegt men met de opdrachtgever en/of de direct leidinggevende.

Afwijken van dit protocol kan soms noodzakelijk zijn, doch men zal afwijken van dit protocol te allen tijde moeten kunnen motiveren. Dit protocol, hoewel richtinggevend, is slechts een hulpmiddel en kan en mag nimmer de plaats innemen van het eigen denken en handelen van de zorgverlener / ondersteuner.

De zorgverlener / ondersteuner kent en neemt bij het hanteren van dit protocol zijn of haar eigen verantwoordelijkheid.

Dit protocol is niet bestemd voor particulier gebruik.

Auteur: D.Slagter, verpleegkundige

Publicatiedatum: 1 mei 2001

Laatste herziening: 07-03-2011

Disclaimer: De auteur draagt geen enkele verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebruik van dit protocol. Raadpleeg zo nodig de arts.

Copyright © 2001 – 2012 Dick Slagter All rights Reserved.